

Aan de gemeenteraad
t.a.v. de directeur van Stadsontwikkeling, BWT/bestemmingsplannen
Postbus 6575
3002 AN ROTTERDAM

Datum: 25 september 2023

Email:

Betreft: Motivatie pro forma zienswijze ontwerpbestemmingsplan 'Groot Handelsgebouw'
(NL.IMRO.0599.BP1140GHG-on01)

Geachte heer, mevrouw,

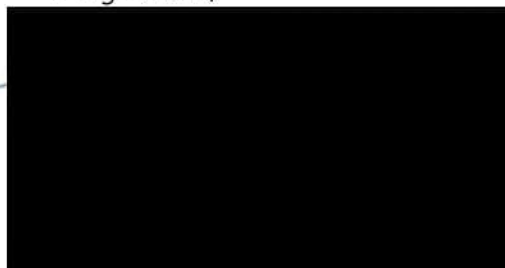
Hierbij stuur ik u tijdig mede namens onderstaande ondertekenaars, de motivatie van ons pro forma zienswijze t.a.v. het ontwerpbestemmingsplan 'Groot Handelsgebouw' zoals aangekondigd in het bericht van het Gemeenteblad met datum 28 juli 2023 en kenbaar gemaakt via Overheid.nl op 29 juli 2023.

Zie volgende pagina's.

We geven hierbij ook aan om gehoord te willen worden.

Bijvoorbaat dank.

Hoogachtend,

Medeondertekenaars:
Bewonersvereniging Provenierswijk

1. Foutieve deadline-datum zienswijzeprocedure zet burgers op het verkeerd been

Zoals in de pro forma-brief en mondeling aangekaart, betreft het geen goede procesorde dat de gemeente onjuiste deadline-datum voor het indienen van zienswijzen vermeldt in haar publicatie. De ingestelde deadline van donderdag 7 september 2023 is niet conform artikel 6:7 en 6:8 Awb. Deze artikelen geven aan dat het termijn **zes weken** bedraagt en begint met ingang van de dag ná waarop het besluit op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt. Dat is de eerste dag na publicatie. De deadline voor de zienswijze hoort daarom van rechtswege **vrijdag 8 september ipv 7 september** te zijn. De incorrecte deadline maakt dat bewoners op een verkeerd been gezet worden en tast daarmee ook hun rechtszekerheid aan.

2. Geen inspraakprocedure en salamitactiek bij communicatie

Geen participatie - Net als voor het bestemmingsplan RCD (waarvan het ontwerp in augustus 2020 neergelegd is), heeft er ook géén participatie met omwonenden omtrent dit ontwerpbestemmingsplan GHG (hierna: bestPlan GHG) plaats gevonden. Een informatiebijeenkomst organiseren ná ter inzage legging, betreft géén participatie zoals bedoeld door de Europese wetgeving conform de MER-richtlijnen en Verdrag van Aarhus.

Salamitactiek tijdens informatiebijeenkomsten – Daarbij willen wij ook graag aanstippen dat het geen betrouwbare overheid betreft als de gemeente zelfs op de schaarse informatiebijeenkomsten van de andere RCD en/of RCD-XL-ontwikkelingen niet communiceert over wat er komen gaat en bijvoorbeeld over het feit dat het GHG direct vooraf het neerleggen van het ontwerpbestemmingsplan RCD in augustus 2020 uit het plan geknipt is.

Ook op de informatiebijeenkomst voor de bewoners op 14 april 2023 over de ontwikkelingen van het RCD-gebied zijn alleen Treehouse en Schiekadeblok aan bod gekomen. De ontwikkelingen ZoHo, Rise, Lumiere, ASR én de RCD-ontwikkelingen vanaf het Stationsplein – dus Rotterdam CS, het Groothandelsgebouw, The Modernist en Conradstraat – zijn niet besproken én NIET in beeld gebracht. Op alle afbeeldingen in de twee plenaire bijeenkomsten en op de maquettes was zelfs de westzijde van het RCD-gebied – inclusief het station en het Groot Handelsgebouw - er letterlijk afgeknipt.

Ondertussen zijn alle (hoogbouw)plannen in RCD-XL – behalve ASR en Conradstraat – gepubliceerd. Deze plannen hebben allemaal effect hebben op de directe woon- en leefomgeving van Provenierswijk e.o. maar de gemeente heeft gekozen om – net als omtrent het GHG – de bewoners voor het domme te laten...

Dit alles – de salamitactiek in communicatie en geen participatie - geeft het vermoeden dat de gemeente doelbewust de plannen door wil drukken zonder zorgvuldig de belangen van bewoners, het milieu en een gezonde leefomgeving te onderzoeken en te overwegen. Is dit een betrouwbare overheid?

3. Opknippen van plannen is verboden salamitactiek, niet conform de m.e.r.-richtlijnen en de Structuurvisie RCD 2011

Het **ontwerpbestemmingsplan Groothandelsgebouw** is ineens gepubliceerd op 28 juli 2023 – zonder enige participatie of communicatie vooraf. In het bestPlan GHG is te lezen dat het Groothandelsgebouw in 2019 een nieuwe eigenaar heeft gekregen. Daarbij geeft de gemeente aan dat “tot en met de voorontwerpfase was het Groot Handelsgebouw tevens onderdeel van bestemmingsplan Rotterdam Central District. Het Groot Handelsgebouw is vlak voor de terinzagelegging van bestemmingsplan Rotterdam Central District uit het bestemmingsplan gehaald”.

Hiermee bevestigt de gemeente dat welbewust voor salamitactiek is gekozen. Want het RCD-gebied opsplitsen in meer en kleinere bestemmingsplannen – en daarmee voorkomen van cumulatief onderzoek en verkleinen van de milieueffecten – is toepassing van de door EU verboden salamitactiek en niet conform besluit MER en bijlage III (m.e.r.-richtlijn). Hierdoor heeft de gemeente nagelaten de effecten van het bestPlan GHG cumulatief met de overige ontwikkelingen van het bestplan RCD én het RCD-gebied te beoordelen.

Dit alles is niet conform de Europese wetgeving gesteld in de EIA-Directive uit 2015: “Where several projects, taken together, may have significant effects on the environment within the meaning of Article 2(1) of the EIA

Directive, their environmental impact should be assessed as a whole". En "Furthermore, in order to avoid misuse of EU rules by splitting projects that, when taken together, are likely to have significant effects on the environment, it is necessary to take into account the cumulative effect of such projects where they have an objective and chronological link between them"

Ook de Commissie Mer vindt het geen goede zaak dat dat gemeenten en ontwikkelaars plannen opknippen om onder verplichting van een MER uit te komen¹: "Een kwalitatief goed milieueffectrapport leidt tot betere besluiten voor de leefomgeving." Lourens Loeven, directeur van de Commissie m.e.r. "hekelt daarom de opstelling van gemeenten en ontwikkelaars die projecten opknippen. Daarmee proberen zij onder een milieueffectrapportage uit te komen, een slechte zaak."

Niet conform de Structuurvisie RCD 2011 - Deze salamitactiek past ook niet wat de onderliggende Structuurvisie RCD 2011 (SV2011) bepaald heeft:

"Voor het RCD wordt een drietal bestemmingsplannen opgesteld, te weten Weenapoint, Schiekadeblok en RCD Overig."

Het bestPlan GHG is samen met het bestemmingsplan RCD het vierde plan binnen het RCD-gebied; met de 180m Conradstraat toren – volgens de Horecanota wordt in 2025 met het bouwen gestart– betekent dit vijf bestemmingsplannen in het RCD-gebied². Zover je niet ZoHo, het Pompenburggebied en alle RCD-XL torens aan de Schiekade en Weena (Rise, Lumiere, ASR) meetelt. Want ondertussen betreffen het dan minimaal 11 bestemmingsplannen in/bij het RCD-gebied wat totaal gem. amper groter is dan 1000m x 300m.

Daarbij kan ook gesteld worden dat de SV2011 op vele fronten door de gemeente genegeerd is omdat er meer mogelijk gemaakt wordt dan in de SV2011 bepaalt en wat onderzocht is bij de bijbehorende en onderliggende planMER RCD 2011. Hierdoor is er geen goede basis meer voor alle gesplitste plannen van het RCD-gebied. De milieueffecten van alle plannen opgeteld is veel groter dan gesteld en onderzocht. Ook de wijzigingen en uitbreidingen van het bestPlan GHG hebben hun impact op het milieu. Al betreft het geen (hoog)bouw-ontwikkeling, de negatieve impact kan een laatste druppel zijn aan het geheel aan milieueffecten. Zie ook punten hierna.

Belofte géén salamitactiek - De gemeente heeft in het bestemmingsplan Weenapoint (onderdeel van het plangebied RCD en waarvan fase 3 The Modernist-torens zijn) toegezegd niet aan salamitactiek te doen en plannen niet kleiner te splitsen: "*Door deze samenhang zal ook het milieu als geheel gezien moeten worden, om te vermijden dat salamitactiek ontstaat door het opknippen van het bestemmingsplannen en effecten op het milieu.*"

De gemeente hoort zich te houden aan hun eigen woord en afspraken. Dit negeren en verder – doelbewust – doorgaan met splitsen betreft geen goede ruimtelijke ordening en is niet conform het vertrouwensbeginsel en betreft geen behoorlijk bestuur.

4. Het besluit tot geen MER-beoordelingsbesluit is ondeugdelijk

Als aangegeven in het bestPlan GHG is het milieueffectrapportage een instrument "om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming". Door toepassing van salamitactiek – het bestPlan GHG op het laatst uit het bestPlan RCD te knippen en milieuonderzoeken niet cumulatief te onderzoeken en te beoordelen – geeft de gemeente juist het milieubelang géén volwaardige plek in de besluitvorming.

U schat de impact van het bestPlan GHG laag in omdat het plan 'conserverend' wordt bestempeld. Dit is echter niet correct en er zijn wel degelijk wijzigingen en nieuwe toevoegingen omtrent wat mogelijk is binnen het bestPlan GHG die een negatief impact hebben op de directe omgeving en PW. Dit is door aannames en door onzorgvuldige motivatie niet of ondeugdelijk onderzocht. Deze effecten zijn daarnaast cumulatief met de ontwikkelingen in het plangebied RCD en het bestemmingsplan RCD groter dan gebracht en niet onderzocht.

¹ <https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/wij-leggen-de-vinger-op-de-zere-plek-daarom-zijn-we-niet-altijd-depopulairste/>

De gemeente heeft hierdoor nagelaten een mer-beoordelingsbesluit conform de mer-richtlijnen en bijlage III te nemen. De gemeente motiveert in het bestPlan GHG dat er geen mer-beoordelingsbesluit nodig is om er ook geen samenhang is met plangebied RCD omdat er o.a. geen "geen bestuurlijke of privaatrechtelijke overeenkomsten" zijn die op enige samenhang met projecten in de omgeving duiden.

Dit lijkt ons een drogredenering omdat een 'milieu effecten rapportage-beoordelingsbesluit' gaat over de milieueffecten die ontstaan naar de direct omgeving en dat daar zorgvuldig en cumulatief met andere projecten onderzocht dient te worden. Zoals ook de Europese milieurichtlijnen en MER-commissie aangeven.

GHG eerst wél in een m.e.r.-beoordelingsbesluit – belangenverstrengeling - De bovenstaande motivatie van de gemeente is eigenlijk best vreemd aangezien het GHG in eerste instantie wél in het mer-beoordelingsbesluit van het bestPlan RCD meegenomen zou worden. En daardoor de milieueffecten van GHG opgeteld zouden worden met de milieueffecten van de drie hoogbouwontwikkelingen van het bestPlan RCD - Treehouse, Unilever (150m toren) en Delftsepoort (150m). Maar door een nieuwe eigenaar is het GHG gebouw ineens uit het bestPlan RCD geknipt en daarmee de beoordeling van de milieueffecten ook. Terwijl de gemeente aangeeft dat het bestPlan alleen conserverend is en geen noemenswaardige milieueffecten heeft. Als de aanpassingen van het GHG weinig toevoegt, waarom is het dan op een zo'n ondoorzichtige manier uit het bestPlan RCD gehaald? Dan had het juist gemakkelijk wél in meegenomen kunnen worden

De gemeente hoort alle schijn van belangenverstrengeling te vermijden, maar ons inziens is hiermee duidelijk dat er serieuze belangenverstrengeling plaats vindt waarbij alleen de belangen van een nieuwe eigenaar is afgewogen.

Tot nu toe hebben wij gemerkt dat bij de gemeente het milieubelang door toepassing van de salamitactiek geen volwaardige plaats geeft. Want bij alle (hoogbouw)plannen binnen van het postzegelgebied RCD - niet veel groter dan 900 x 300 meter – heeft de gemeente bepaald dat er "géén grote negatief milieueffecten te verwachten zijn voor de omgeving". Door het opknippen van alle plannen en alle milieuonderzoeken werkt de gemeente hier juist naar toe. Deze tactiek behoort niet tot "een volwaardige plaats geven" van het milieu, betreft geen betrouwbare overheid en is niet conform de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Zie ook voorgaand punt.

5. Milieueffecten Groot Handelsgebouw niet of onzorgvuldig onderzocht

Volgens de gemeente is er "geen sprake van een geheel nieuwe functie en de omvang van de mogelijke wijzigingen ten opzichte van de bestaande situatie is klein en heeft daarmee geen tot weinig impact op de omgeving". Dit is een incorrecte aanname wat verder niet onderbouwd wordt. Er is weldegelijk impact op de omgeving wat wij hieronder aanstippen.

Het ontwerpbestemmingsplan Groot Handelsgebouw:

- Voegt 3500m² extra detailhandel toe.
- Maakt mogelijk twee nachthoreca-locaties met meer dan achtergrondmuziek
- 3 horeca-gelegenheden met muziek op de dakterrassen tot 23.00 uur
- Evenementen met muziek op de dakterrassen en wens tot meer 'verlevendiging'
- Voegt maximaal 180 hotelkamers toe.

Qua milieueffecten kan men stellen dat deze toevoegingen van het bestPlan GHG meer verkeer generen, meer afvalwater en meer lawaai. Niet alleen voor het plangebied RCD maar ook voor de Provenierswijk en haar bewoners.

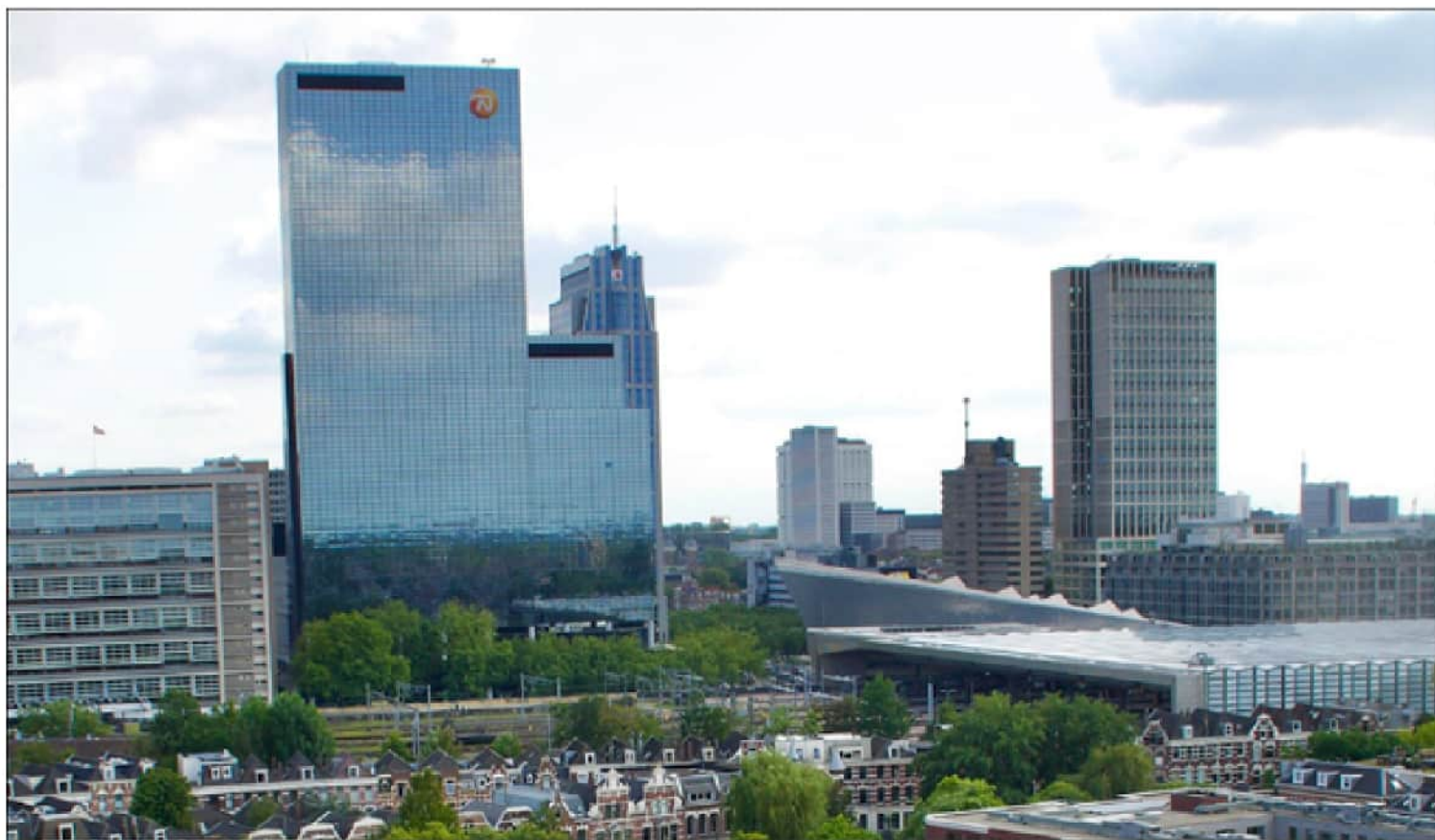
Samengevat betekent deze toevoegingen voor Provenierswijk:

1. Meer en ernstig geluidsoverlast van muziek door de harde weerkaatsing naar Provenierswijk via de CS-overkapping
2. het verkeer toeneemt op de hoofdtoevoerwegen Schiekade en Statenweg die door en langs Provenierswijk lopen. Dit zorgt voor slechtere luchtkwaliteit (fijnstof en CO₂) en voor meer geluids- en ook triloverlast.
3. Toename aan slechte waterkwaliteit in de twee singels van Provenierswijk door extra riooloverstorten met piekbuien

Ad 1 Toename GELUID

De mogelijkheden van horeca, evenementen en 'verlevendiging' van het dakterras levert veel geluidsoverlast (stemmen/muziek) voor woningen Proveniersplein. Het GHG steekt boven de glazen integrale CS-overkapping uit (zie foto's hieronder). De glazen zigzag-panelen zorgen ervoor dat alle geluiden die op het dakterras en balkons van het GHG geproduceerd mogen worden, via meervoudige reflecties hard naar de woningen van Provenierswijk gegalmd wordt.

Voor Coronatijd had Provenierswijk hier al veel last van en zijn er regelmatig klachten van muziekoverlast doorgegeven. Met dit bestPlan GHG en het meer 'verlevendigen' van het dak en meer horeca met muziek mogelijk op het dak zal dit overlast meer en ernstiger toenemen. Wat de mogelijkheden van dit bestPlan GHG geeft qua geluidsoverlast naar de omgeving is niet onderzocht in het akoestisch onderzoek.

Afbeelding –De zigzag-panelen van de CS-overkapping reflecteren – zowel via de binnenzijde als de buitenzijde – al het omgevingslawaaï (spoor/wegverkeer, stationsgeluiden, trams, horeca (muziek/stemmen op dakterrassen). Niet cumulatief en integraal is onderzocht wat de toevoegingen van Treehouse, Unilever het Groothandelsgebouw met al andere mogelijke (hoogbouw)ontwikkelingen in RCD-gebied doen voor geluidsoverlast aan de woningen in Provenierswijk.

In het geluidsonderzoek van het GHG zijn ook niet de cumulatieve effecten van alle horeca (muziek en stemmen) met andere geluidsbronnen in samenhang met de diverse ontwikkelingen onderzocht; ook niet voor de woningen aan Proveniersplein:

1. in samenhang en cumulatie met geluidsbronnen autoverkeer, tram, treinverkeer, de stations-activiteiten en het spooremplacement
2. in samenhang en cumulatie van geluidsbronnen stem/muziek van de horeca op de terrassen en twee stadspodia aan de oost- en westzijde van Treehouse mogelijk maakt.
3. in samenhang en cumulatie van geluid met alle andere ontwikkelingen in het RCD-gebied als het Schiekadeblok, met tevens de reflecties van de toename aan geluid tegen alle hoogbouw.

De woningen van Provenierswijk hebben al ernstig veel geluidsoverlast van de treinen en het station sinds Rotterdam CS met de glazen overkapping vernieuwd is. De kwalificatie voor de woningen aan Proveniersplein is

met geluidsoverlast van 67 tot 69 dB slecht te noemen. Door de meervoudige reflecties van de CS-kap - zowel via de binnenkant als de buitenkant van de glazen zigzag-panelen - maken dat ook geluidsbronnen in het RCD-gebied - als trams en muziek op terrassen van horeca - hard naar onze huizen galmt. Vanwege die reflecties gelden de afstanden waar mee berekend wordt niet. Op dit moment kunnen de ramen/deuren aan de stationszijde niet open vanwege alle geluidsoverlast, laat staan als er lawaai-op-lawaai bij komt. Dit maakt onze omgeving onleefbaar en heeft een grote impact op onze gezondheid waaronder slaapverstoring. Dit geluidsoverlast weerkaatst via de pannendaken ook naar de kamers aan de ander zijde en verder de wijk in.

Volgens de **uitspraak van 19 augustus 2020** inzake de geluidsproblematiek aan het Stadhuisplein (Rotterdam) stelt Uw Afdeling: "De raad moet alle relevante geluidsbronnen betrekken bij de vraag of er - alles bij elkaar genomen - nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat." (**ECLI:NL:RVS:2020:1953**). De gemeente heeft naar ons oordeel nagelaten om de cumulatie van alle relevante geluidsbronnen te onderzoeken voor onze leefomgeving. En deze ook te onderzoeken in samenhang met de andere ontwikkelingen in het RCD(-XL) gebied. Hierdoor kan er al geen sprake zijn van een deugdelijke integrale beoordeling van de milieugevolgen.

Afbeelding – Het Groothandelsgebouw stijgt boven de grote CS-kap uit en muziek- en stemgeluiden worden via de glazen zigzag-panelen van de CS-overkapping - zowel via de binnenzijde als de buitenzijde - naar de woningen in Provenierswijk gereflecteerd. Samen met al het omgevingslawaai (spoor/wegverkeer, stationsgeluiden, trams) zorgt die voor een aaneengeschaalde kakofonie aan omgevingslawaai. Dit schaadt de gezonde woon- en leefomgeving ernstig aan..

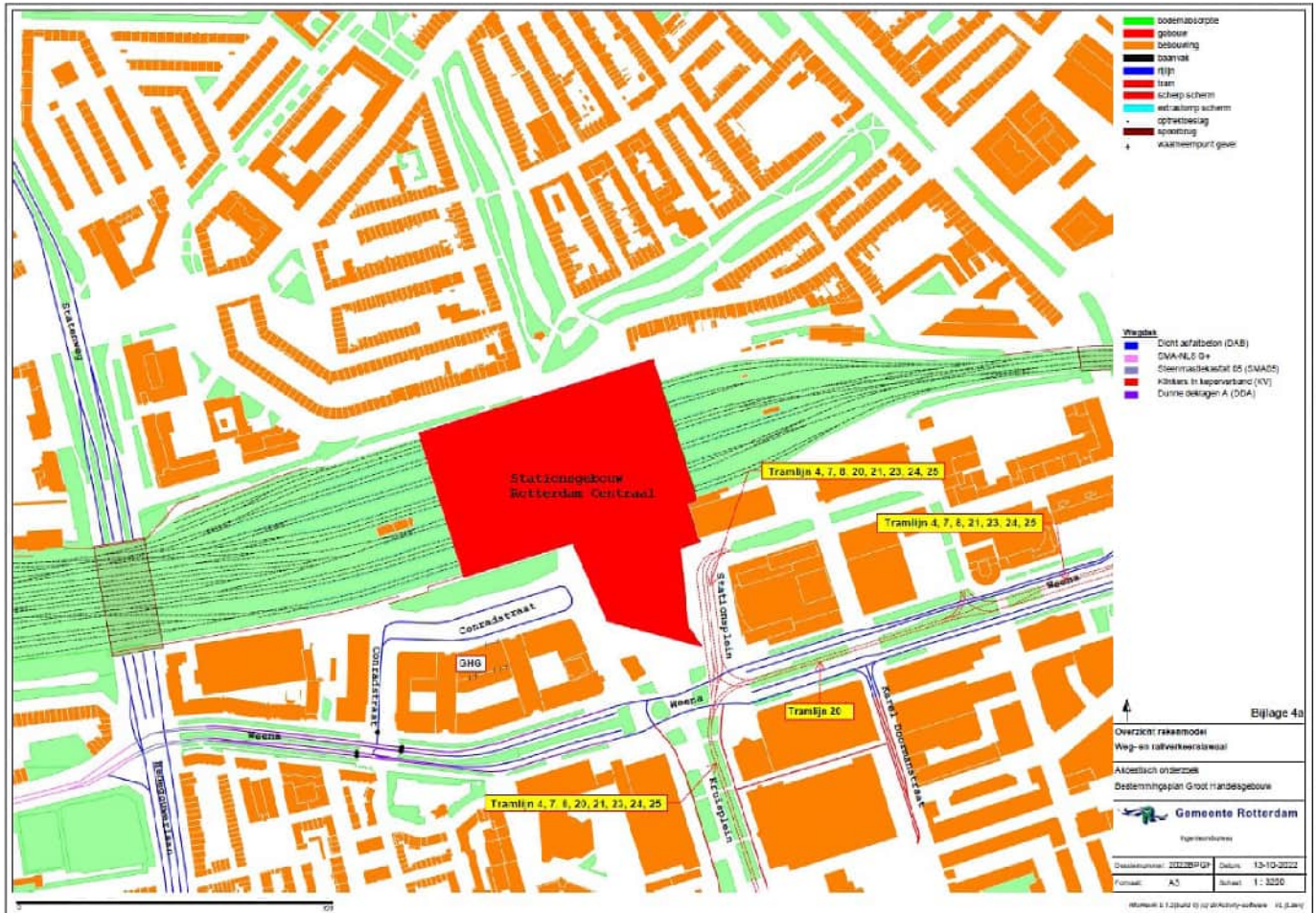
Akoestisch onderzoek is niet zorgvuldig

Het akoestisch onderzoek (AO) van Peutz onderzoek is op meerdere onderdelen niet zorgvuldig:

- Qua geluidsonderzoek wordt niet onderzocht wat de toename aan verkeer - bedoeld voor de extra detailhandel, hotels en horeca in het GH - doet voor het Hofplein en Schiekade. De afbeelding uit het AO houden de blauwe rijlijnen ineens 'op' bij Weena-oost, Hofplein en Schiekade, al zal het verkeer daar natuurlijk ook toenemen, met alle cumulatieve geluidsoverlast van dien. Verkeer vanuit het oosten en noorden voor het GHG rijden ook via de hoofdtoevoerwegen Schiekade en Hofplein, maar dit word verder genegeerd. Zie afbeelding hieronder en verder ook onder Ad 2 Luchtkwaliteit.
- Voor de rekenmethode wordt incorrect een fictieve 100 meter hoge absorberende schermen aan zuid- en noordzijde gerekend. De fictieve scherm van 100 meter aan de noordzijde van de CS-kap - bij de huizen aan Proveniersplein/Stationssingel - is verder in tegenstrijd met de geldende Wm-vergunning en maakt de berekende geluidsoverlast-cijfers mooier dan ze werkelijk zijn.

NB: Mocht er in de berekening iets van reflectie van het GHG richting Provenierswijk zitten, dan wordt dit geluid ook 'fictief' tegen gehouden terwijl het geluid in werkelijkheid via de zigzag-panelen juist extra hard naar Provenierswijk galmt. Andersom zal ook gelden.

- In de berekeningen worden niet de VIP-punten 21 t/m 25 – juist de huizen op Stationssingel en Proveniersplein die recht tegenover het GHG gelokaliseerd zijn - meegenomen met het AO. Dit zorgt ook voor incorrecte uitslagen.

Afbeelding uit het Akoestisch onderzoek van Peutz voor het ontwerpbestemmingsplan Groothandelsgebouw. De straten Hofplein en Schiekade en de effecten op Provenierswijk zijn niet en niet-cumulatief met de andere RCD(-XL)-ontwikkelingen onderzocht. Ook is er geen onderzoek gedaan naar wat het betekent voor de luchtkwaliteit.

Ad 2 Toename Verkeer en verslechtering luchtkwaliteit (fijnstof en stikstof)

Qua verkeer hanteert de gemeente ook de salamitactiek. De gemeente vindt - omdat het het bestPlan GHG geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt - er geen luchtonderzoek uitgevoerd hoeft te worden.

Ook al wordt er geen toren of aanbouw toegevoegd, het bestPlan GHG zorgt wel voor toename aan meer activiteiten en daardoor aan meer verkeer door 3500m2 extra detailhandel, meer (nacht)horeca én 180 hotelkamers. En daarnaast heeft de gemeente ook nagelaten wat de feitelijke situatie is qua verkeer. Hoeveel verkeer genereert het GHG nu al?

Alle belangrijke toevoerwegen van en naar de stad gaan door Provenierswijk via Schiekade en via Statenweg-tunnel, dus het extra verkeer voor het GHG gaat ook via deze wegen. En wat doet dat in cumulatie met alle andere (hoog)bouwontwikkelingen in het RCD-XL-gebied die allemaal aan dezelfde wegen – Schiekade, Weena en Hofplein - liggen? En waarvoor tot nu toe geen enkel onderzoek heeft plaats gevonden? Zoals The Modernist aan het Stationsplein/Kruisplein waarvoor al een vergunning is afgegeven en maar niet in samenhang is onderzocht met het GHG en rest van het RCD-gebied.

Daarbij wil de gemeente Hofplein autoluw maken... Hoe gaat het (vracht)verkeer dan vanuit het oosten/noorden naar het GHG rijden? Waarschijnlijk allemaal via Provenierswijk, want vanaf de Schiekade is de Proveniersstraat, Proveniersplein en Stationssingel een lekkere snelle sluiproute. Dit alles is niet (cumulatief) onderzocht.

Het GHG zorgt samen met alle andere ontwikkelingen voor toename aan verkeer en daarmee voor toename aan slechte luchtkwaliteit. Op Schiekade en Statenweg zijn de normen al flink overschreden, zoals ook in het RCD, en wat betekent nog meer toename voor onze gezondheid? En daarbij vergeet de gemeente steeds dat ook het spoorverkeer ook bijdraagt aan een slechte luchtkwaliteit (CO₂, fijnstof én zware metalen) vanwege de zware dieseltreinen én de frictie van metalen onderdelen en dit te betrekken bij de cijfers.

Geen luchtkwaliteit-onderzoek doen is niet conform bepaalde in planMER RCD 2011

In het planMER RCD 2011 staat aangegeven dat een "verplichting" geldt voor vervolgbesluiten zoals bestemmingsplannen om te toetsen aan de grenswaarden uit de Wet Luchtkwaliteit. Het bestPlan GHG voldoet hier niet aan.

Huidige stand van zaken voor Provenierswijk?

Van recente nieuwsberichten blijkt Rotterdam qua gezonde leefomgeving steevast onder aan de lijst te hangen. Zo blijkt uit **Kankeratlas.nl** dat Rotterdam-Noord – waaronder Provenierswijk – **37%** boven verwachting aan longkanker gevallen heeft. Daarmee staat onze wijk in top 5 van Nederland. Zie afbeelding op de laatste pagina. Ook omtrent andere kankers blijkt onze woonomgeving hoog in de lijst te zijn qua gevallen boven verwachting. Dat Provenierswijk samen met Rotterdam-Noord ingeklemd zit tussen de hoofdvoerwegen voor het RCD-gebied - Schiekade, Statenweg en Weena – heeft dus een zichtbaar groot negatief impact op de gezondheid van de bewoners.

Gezondheidseffecten door blootstelling aan luchtverontreiniging dienen daarom ook een belangrijke rol te spelen in de afweging. En voor luchtkwaliteit is dit meer dan simpelweg aangeven dan dat het "geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt".

Ad 3 Toename aan afvalwater op de singels (slechtere waterkwaliteit)

Het bestPlan GHG laat 180 hotelkamers, meer detailhandel en horeca toe. Wat doen deze toevoegingen voor de toename aan afvalwater? Met 180 hotelkamers zijn er ook 180 toiletten en douches/baden die allemaal dag/nacht gebruikt worden; gelijkend aan toename van afvalwater van 180 woningen.

De gemeente vindt dat deze uitbreiding van activiteiten in het bestPlan GHG geen invloed op de waterkwaliteit heeft. Dit wordt verder niet onderbouwd en/of bewezen.

Volgens de gemeente:

- is er besloten om de waterbeheerders niet opnieuw om advies te vragen, omdat in het kader van het bestPlan RCD in december 2020 een wateradvies opgesteld.
- Wordt het rioolwater op een gemengd rioolstelsel afgevoerd dat in het rioldistrict Centrum ligt. Hierop voeren alle RCD-XL-hoogbouwontwikkelingen hun rioolwater af.
- In de straten rondom het GHG ligt een regenwaterstelsel, maar men weet niet of het dak van het GHG erop aangesloten is.
- Het rioolwater van het GHG – inclusief de extra uitbreidingen en 180 hotelkamers – heeft geen effect op het waterkwaliteit omdat er "geen oppervlaktewater in de omgeving" is.

De bovenstaande punten:

1. bevestigen dat er geen deugdelijk onderzoek is gedaan. Daarnaast is de Watertoets van december 2020 op vele vlakken niet zorgvuldig en is er ook niet de cumulatie van de ontwikkelingen in het RCD-gebied en RCD-XL gebied onderzocht. Zo is bijvoorbeeld ook niet de ontwikkeling met The Modernist (met 2 torens van 125 en 70m), dat tegenover het GHG ligt, mede onderzocht.
2. bevestigen dat de gemeente in deze nog meer salamitactiek hanteert
3. toont hoe de gemeente speelt met woorden en daarmee de ernst en verplichting van onderzoek vermijdt. Al is er geen "oppervlaktewater in de omgeving", het waterkwaliteit van oppervlaktewater van Provenierswijk en het centrum wordt wél aangetast omdat het stedelijk watersysteem via een duiker verbonden is aan de Provenierssingel (en Westersingel). Dus de toename van alle afvalwater via de uitbreiding binnen het GHG zal met piekbuien het water op de Provenierssingel en Spoorsingel lozen.

Zie ook printsceen hieronder. Dat dit een negatief impact heeft, maakt duidelijk uit de nieuwsberichten dat er dode vissen drijven in de singels vanwege de riooloverstorten.

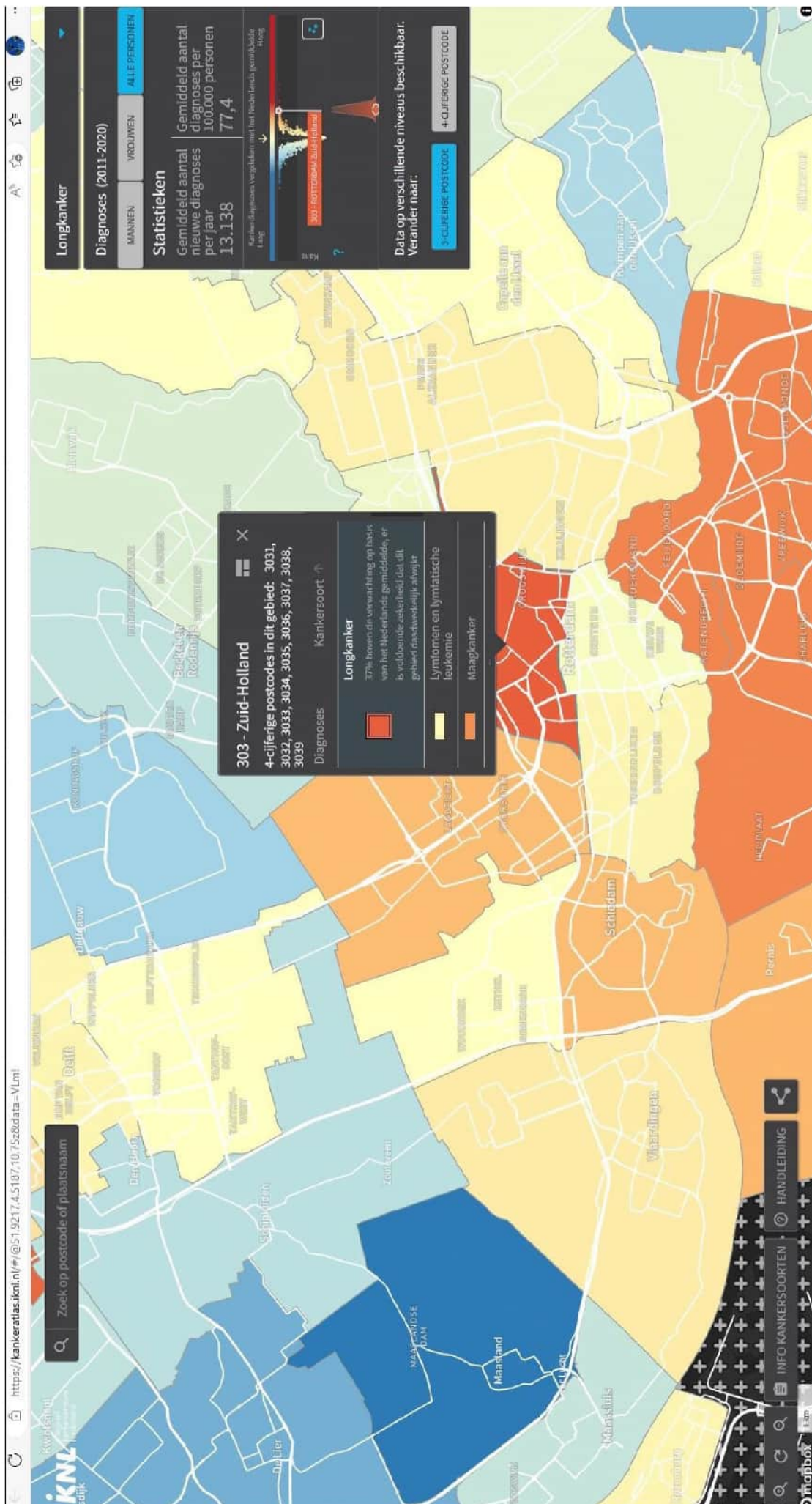
4.4 Waterkwaliteit

In het gebied ligt geen oppervlaktewater. Wel kan de afvoer van regenwater en afvalwater via het gemengde stelsel de waterkwaliteit van de omringende singels beïnvloeden. Bij hevige regen is de capaciteit van het rioolstelsel onvoldoende om alles af te voeren naar de RWZI. Overstorten zullen dan in werking treden, zodat rioolwater verdund met neerslag op het oppervlaktewater wordt geloosd.

CONCLUSIE

Voor een duurzame verstedelijking hoort een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten worden nagestreefd. Na het lezen het ontwerpbestemmingsplan GHG en de bijbehorende onderzoeken is zeer veel aan te merken qua zorgvuldigheid en betrouwbaarheid. De mogelijke ontwikkelingen binnen het bestPlan GHG hebben duidelijk wél impact op het milieu die niet onderzocht zijn of onzorgvuldig. Dit alles kan niet ten grondslag liggen aan het besluit dat er geen mer-beoordelingsbesluit nodig is.

Al met al maakt duidelijk dat het ontwerpbestemmingsplan Groot Handelsgebouw en niet op de juiste basis is genomen en niet conform aan de beginselen van behoorlijk bestuur, waardoor er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening. Provenierswijk krijgt wel negatieve milieueffecten van het GHG als ook in cumulatie met de andere beoogde hoogbouwplannen. Voor het gehele RCD-gebied en aangrenzende bouwplannen hoort een nieuwe PlanMER en Structuurvisie opgesteld te worden waarbij ook Provenierswijk en een gezonde woon- en leefomgeving van bewoners serieus in de onderzoeken wordt meegenomen.

Uit [Kankeratlas.nl](https://kankeratlas.nl) blijkt dat Rotterdam-Noord – waaronder Provenierswijk - **37%** boven verwachting aan longkanker gevallen heeft.

Ook andere kankers blijkt Rotterdam-noord meer gevallen te hebben dan naar verwachting.

Dat Provenierswijk samen met Rotterdam-Noord ingeklemd zit tussen de hoofdvoerwegen voor het RCD-gebied - Schiekade, Statenweg en Weena – heeft dus een zichtbaar groot negatief impact op de gezondheid van de bewoners.

Geen enkele luchtonderzoek plagen in het gehele RCD-XL gebied – als ook niet voor het Groothandelsgebouw – negeert de gemeente bewust de impact, de gezondheid en de belangen van de bewoners.

Aan de gemeenteraad
t.a.v. de directeur van Stadsontwikkeling, BWT/bestemmingsplannen
Postbus 6575
3002 AN ROTTERDAM

Datum: 25 september 2023

Betreft: Zienswijze ontwerpbestemmingsplan 'Groot Handelsgebouw' (NL.IMRO.0599.BP1140GHG-on01)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij stuur ik u tijdig mijn zienswijze t.a.v. het ontwerpbestemmingsplan 'Groot Handelsgebouw' zoals aangekondigd in het bericht van het Gemeenteblad met datum 28 juli 2023 en kenbaar gemaakt via Overheid.nl op 29 juli 2023.

Met vriendelijke groet,

1. Geen inspraakprocedure en salamtactiek bij communicatie

Geen participatie - Net als voor het bestemmingsplan RCD (waarvan het ontwerp in augustus 2020 neergelegd is), heeft er ook géén participatie met omwonenden omtrent dit ontwerpbestemmingsplan GHG (hierna: bestPlan GHG) plaats gevonden. Een informatiebijeenkomst organiseren ná ter inzagelegging, betreft géén participatie zoals bedoeld door de Europese wetgeving conform de MER-richtlijnen en Verdrag van Aarhus.

Salamtactiek tijdens informatiebijeenkomsten – Daarbij wil ik ook graag aanstippen dat het geen betrouwbare overheid betreft als de gemeente zelfs op de schaarse informatiebijeenkomsten van de andere RCD en/of RCD-XL-ontwikkelingen niet communiceert over wat er komen gaat en bijvoorbeeld over het feit dat het GHG direct vooraf het neerleggen van het ontwerpbestemmingsplan RCD in augustus 2020 uit het plan geknipt is.

Ook op de informatiebijeenkomst voor de bewoners op 14 april 2023 over de ontwikkelingen van het RCD-gebied zijn alleen Treehouse en Schiekadeblok aan bod gekomen. De ontwikkelingen ZoHo, Rise, Lumiere, ASR én de RCD-ontwikkelingen vanaf het Stationsplein – dus Rotterdam CS, het Groothandelsgebouw, The Modernist en Conradstraat – zijn niet besproken én NIET in beeld gebracht. Op alle afbeeldingen in de twee plenaire bijeenkomsten en op de maquettes was zelfs de westzijde van het RCD-gebied – inclusief het station en het Groot Handelsgebouw - er afgeknipt.

Ondertussen zijn alle (hoogbouw)plannen in RCD-XL – behalve ASR en Conradstraat – gepubliceerd. Deze plannen hebben allemaal effect hebben op de directe woon- en leefomgeving van Provenierswijk e.o. maar de gemeente heeft gekozen om – net als omtrent het GHG – de bewoners voor het domme te laten.

Dit alles – de salamitactiek in communicatie en geen participatie – geeft het vermoeden dat de gemeente doelbewust de plannen door wil drukken zonder zorgvuldig de belangen van bewoners, het milieu en een gezonde leefomgeving te onderzoeken en te overwegen.

2. Opknippen van plannen is verboden salamitactiek, niet conform de m.e.r.-richtlijnen en de Structuurvisie RCD 2011

Het **ontwerpbestemmingsplan Groothandelsgebouw** is ineens gepubliceerd op 28 juli 2023 – zonder enige participatie of communicatie vooraf. In het bestPlan GHG is te lezen dat het Groothandelsgebouw in 2019 een nieuwe eigenaar heeft gekregen. Daarbij geeft de gemeente aan dat “tot en met de voorontwerpfase was het Groot Handelsgebouw tevens onderdeel van bestemmingsplan Rotterdam Central District. Het Groot Handelsgebouw is vlak voor de terinzagelegging van bestemmingsplan Rotterdam Central District uit het bestemmingsplan gehaald”.

Hiermee bevestigt de gemeente dat welbewust voor salamitactiek is gekozen. Want het RCD-gebied opsplitsen in meer en kleinere bestemmingsplannen – en daarmee voorkomen van cumulatief onderzoek en verkleinen van de milieueffecten – is toepassing van de door EU verboden salamitactiek en niet conform besluitMER en bijlage III (m.e.r.-richtlijn). Hierdoor heeft de gemeente nagelaten de effecten van het bestPlan GHG cumulatief met de overige ontwikkelingen van het bestplan RCD én het RCD-gebied te beoordelen.

Dit alles is niet conform de Europese wetgeving gesteld in de EIA-Directive uit 2015: “Where several projects, taken together, may have significant effects on the environment within the meaning of Article 2(1) of the EIA Directive, their environmental impact should be assessed as a whole”. En “Furthermore, in order to avoid misuse of EU rules by splitting projects that, when taken together, are likely to have significant effects on the environment, it is necessary to take into account the cumulative effect of such projects where they have an objective and chronological link between them”

Ook de Commissie Mer vindt het geen goede zaak dat dat gemeenten en ontwikkelaars plannen opknippen om onder verplichting van een MER uit te komen¹: “Een kwalitatief goed milieueffectrapport leidt tot betere besluiten voor de leefomgeving.” Lourens Loeven, directeur van de Commissie m.e.r. “hekelt daarom de opstelling van gemeenten en ontwikkelaars die projecten opknippen. Daarmee proberen zij onder een milieueffectrapportage uit te komen, een slechte zaak.”

Niet conform de Structuurvisie RCD 2011 - Deze salamitactiek past ook niet wat de onderliggende Structuurvisie RCD 2011 (SV2011) bepaald heeft:

“Voor het RCD wordt een drietal bestemmingsplannen opgesteld, te weten Weenapoint, Schiekadeblok en RCD Overig.”

Het bestPlan GHG is samen met het bestemmingsplan RCD het vierde plan binnen het RCD-gebied; met de 180m Conradstraat toren – volgens de Horecanota wordt in 2025 met het bouwen gestart– betekent dit vijf bestemmingsplannen in het RCD-gebied². Zover je niet ZoHo, het Pompenburggebied en alle RCD-XL torens aan de Schiekade en Weena (Rise, Lumiere, ASR) meetelt. Want ondertussen betreffen het dan minimaal 11 bestemmingsplannen in/bij het RCD-gebied wat totaal gem. amper groter is dan 1000m x 300m.

¹ <https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/wij-leggen-de-vinger-op-de-zere-plek-daarom-zijn-we-niet-altijd-depopulairste/>

² Als je tenminste niet ZoHo, het Pompenburggebied en alle RCD-XL torens aan de Schiekade en Weena meetelt. Want ondertussen betreffen het dan 11 bestemmingsplannen in/bij het RCD-gebied wat totaal gem. amper groter is dan 1000m x 300m.

Daarbij kan ook gesteld worden dat de SV2011 op vele fronten door de gemeente genegeerd is omdat er meer mogelijk gemaakt wordt dan in de SV2011 bepaalt en wat onderzocht is bij de bijbehorende en onderliggende planMER RCD 2011. Hierdoor is er geen goede basis meer voor alle gesplitste plannen van het RCD-gebied. De milieueffecten van alle plannen opgeteld is veel groter dan gesteld en onderzocht. Ook de wijzigingen en uitbreidingen van het bestPlan GHG hebben hun impact op het milieu. Al betreft het geen (hoog)bouw-ontwikkeling, de negatieve impact kan een laatste druppel zijn aan het geheel aan milieueffecten.

Belofte géén salomitactiek - De gemeente heeft in het bestemmingsplan Weenapoint (onderdeel van het plangebied RCD en waarvan fase 3 The Modernist-torens zijn) toegezegd niet aan salomitactiek te doen en plannen niet kleiner te splitsen: *"Door deze samenhang zal ook het milieu als geheel gezien moeten worden, om te vermijden dat salomitactiek ontstaat door het opknippen van het bestemmingsplannen en effecten op het milieu."*

De gemeente hoort zich te houden aan hun eigen woord en afspraken. Dit negeren en verder – doelbewust – doorgaan met splitsen betreft geen goede ruimtelijke ordening en is niet conform het vertrouwensbeginsel en betreft geen behoorlijk bestuur.

3. Het besluit tot geen MER-beoordelingsbesluit is ondeugdelijk

Als aangegeven in het bestPlan GHG is het milieueffectrapportage een instrument "om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming". Door toepassing van salomitactiek – het bestPlan GHG op het laatst uit het bestPlan RCD te knippen en milieuonderzoeken niet cumulatief te onderzoeken en te beoordelen – geeft de gemeente juist het milieubelang géén volwaardige plek in de besluitvorming.

U schat de impact van het bestPlan GHG laag in omdat het plan 'conserverend' wordt bestempeld. Dit is echter niet correct en er zijn wel degelijk wijzigingen en nieuwe toevoegingen omtrent wat mogelijk is binnen het bestPlan GHG die een negatief impact hebben op de directe omgeving en PW. Dit is door aannames en door onzorgvuldige motivatie niet of ondeugdelijk onderzocht. Deze effecten zijn daarnaast cumulatief met de ontwikkelingen in het plangebied RCD en het bestemmingsplan RCD groter dan gebracht en niet onderzocht.

De gemeente heeft hierdoor nagelaten een mer-beoordelingsbesluit volgens de mer-richtlijnen en bijlage III te nemen. De gemeente motiveert in het bestPlan GHG dat er geen mer-beoordelingsbesluit nodig is om er ook geen samenhang is met plangebied RCD omdat er o.a. geen "geen bestuurlijke of privaatrechtelijke overeenkomsten" zijn die op enige samenhang met projecten in de omgeving duiden.

Dit lijkt mij een drogredenering omdat een 'milieueffecten rapportage-beoordelingsbesluit' gaat over de milieueffecten die ontstaan naar de direct omgeving en dat daar zorgvuldig en cumulatief met andere projecten onderzocht dient te worden. Zoals ook de Europese milieuriichtlijnen en MER-commissie aangeven.

GHG eerst wél in een m.e.r.-beoordelingsbesluit – belangenverstrengeling - De bovenstaande motivatie van de gemeente is eigenlijk best vreemd aangezien het GHG in eerste instantie wél in het mer-beoordelingsbesluit van het bestPlan RCD meegenomen zou worden. En daardoor de milieueffecten van GHG opgeteld zouden worden met de milieueffecten van de drie hoogbouwontwikkelingen van het bestPlan RCD - Treehouse, Unilever (150m toren) en Delftsepoort (150m). Maar door een nieuwe eigenaar is het GHG-gebouw ineens uit het bestPlan RCD geknipt en daarmee de beoordeling van de milieueffecten ook. Terwijl de gemeente aangeeft dat het bestPlan alleen conserverend is en geen noemenswaardige milieueffecten heeft. Als de aanpassingen van het GHG weinig toevoegt, waarom is het dan op een zo'n ondoorzichtige manier uit het bestPlan RCD gehaald? Dan had het juist gemakkelijk wél in meegenomen kunnen worden

De gemeente hoort alle schijn van belangenverstrengeling te vermijden, maar mijns inziens is hiermee duidelijk dat er serieuze belangenverstrengeling plaats vindt waarbij alleen de belangen van een nieuwe eigenaar is afgewogen.

Tot nu toe heb ik gemerkt dat bij de gemeente het milieubelang door toepassing van de salomitactiek geen volwaardige plaats geeft. Want bij alle (hoogbouw)plannen binnen van het postzegelgebied RCD - niet veel groter dan 900 x 300 meter – heeft de gemeente bepaald dat er "géén grote negatief milieueffecten te verwachten zijn voor de omgeving". Door het opknippen van alle plannen en alle milieuonderzoeken werkt de gemeente hier juist naar toe. Deze tactiek behoort niet tot "een volwaardige plaats geven" van het milieu, betreft geen betrouwbare overheid en is niet conform de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Zie ook voorgaand punt.

4. Milieueffecten Groot Handelsgebouw niet of onzorgvuldig onderzocht

Volgens de gemeente is er "geen sprake van een geheel nieuwe functie en de omvang van de mogelijke wijzigingen ten opzichte van de bestaande situatie is klein en heeft daarmee geen tot weinig impact op de omgeving". Dit is een incorrecte aanname wat verder niet onderbouwd wordt. Er is weldegelijk impact op de omgeving wat ik hieronder aanstip.

Het ontwerpbestemmingsplan Groot Handelsgebouw:

- Voegt 3500m² extra detailhandel toe.
- Maakt mogelijk twee nachthoreca-locaties met meer dan achtergrondmuziek
- 3 horecagelegenheden met muziek op de dakterrassen tot 23.00 uur
- Evenementen met muziek op de dakterrassen en wens tot meer 'verlevendiging'
- Voegt maximaal 180 hotelkamers toe.

Qua milieueffecten kan men stellen dat deze toevoegingen van het bestPlan GHG meer verkeer generen, meer afvalwater en meer lawaai. Niet alleen voor het plangebied RCD maar ook voor de Provenierswijk en haar bewoners.

Samengevat betekent deze toevoegingen voor Provenierswijk:

1. Meer en ernstig geluidsoverlast van muziek door de harde weerkaatsing naar Provenierswijk via de CS-overkapping
2. het verkeer toeneemt op de hoofdtoevoerwegen Schiekade en Statenweg die door en langs Provenierswijk lopen. Dit zorgt voor slechtere luchtkwaliteit (fijnstof en CO₂) en voor meer geluids- en ook triloverlast.
3. Toename aan slechte waterkwaliteit in de twee singels van Provenierswijk door extra riooloverstorten met piekbuien

Ad 1 Toename GELUID

De mogelijkheden van horeca, evenementen en 'verlevendiging' van het dakterras levert veel geluidsoverlast (stemmen/muziek) voor woningen Proveniersplein. Het GHG steekt boven de glazen integrale CS-overkapping uit (zie foto's hieronder). De glazen zigzag-panelen zorgen ervoor dat alle geluiden die op het dakterras en balkons van het GHG geproduceerd mogen worden, via meervoudige reflecties hard naar de woningen van Provenierswijk gegalmd wordt.

Voor Coronatijd had Provenierswijk hier al veel last van en zijn er regelmatig klachten van muziekoverlast doorgegeven. Met dit bestPlan GHG en het meer 'verlevendigen' van het dak en meer horeca met muziek mogelijk op het dak zal dit overlast meer en ernstiger toenemen. Wat de mogelijkheden van dit bestPlan GHG geeft qua geluidsoverlast naar de omgeving is niet onderzocht in het akoestisch onderzoek.

Afbeelding – De zigzag-panelen van de CS-overkapping reflecteren - zowel via de binnenzijde als de buitenzijde - al het omgevingslawaai (spoor/wegverkeer, stationsgeluiden, trams, horeca (muziek/stemmen op dakterrassen). Niet cumulatief en integraal is onderzocht wat de toevoegingen van Treehouse, Unilever het Groothandelsgebouw met al andere mogelijke (hoogbouw)ontwikkelingen in RCD-gebied doen voor geluidsoverlast aan de woningen in Provenierswijk.

In het geluidsonderzoek van het GHG zijn ook niet de cumulatieve effecten van alle horeca (muziek en stemmen) met andere geluidsbronnen in samenhang met de diverse ontwikkelingen onderzocht; ook niet voor de woningen aan Proveniersplein:

1. In samenhang en cumulatie met geluidsbronnen autoverkeer, tram, treinverkeer, de stations-activiteiten en het spooreplacement
2. In samenhang en cumulatie van geluidsbronnen stem/muziek van de horeca op de terrassen en twee stadspodia aan de oost- en westzijde van Treehouse mogelijk maakt.
3. In samenhang en cumulatie van geluid met alle andere ontwikkelingen in het RCD-gebied als het Schiekadeblok, met tevens de reflecties van de toename aan geluid tegen alle hoogbouw.

De woningen van Provenierswijk hebben al ernstig veel geluidsoverlast van de treinen en het station sinds Rotterdam CS met de glazen overkapping vernieuwd is. De kwalificatie voor de woningen aan Proveniersplein is met geluidsoverlast van 67 tot 69 dB slecht te noemen. Door de meervoudige reflecties van de CS-kap - zowel via de binnenkant als de buitenkant van de glazen zigzag-panelen - maken dat ook geluidsbronnen in het RCD-gebied - als trams en muziek op terrassen van horeca - hard naar onze huizen galmt. Vanwege die reflecties gelden de afstanden waar mee berekend wordt niet. Op dit moment kunnen de ramen/deuren aan de stationszijde niet open vanwege alle geluidsoverlast, laat staan als er lawaai-op-lawaai bij komt. Dit maakt onze omgeving onleefbaar en heeft een grote impact op onze gezondheid waaronder slaapverstoring. Dit geluidsoverlast weerkaatst via de pannendaken ook naar de kamers aan de ander zijde en verder de wijk in.

Volgens de **uitspraak van 19 augustus 2020** inzake de geluidsproblematiek aan het Stadhuisplein (Rotterdam) stelt Uw Afdeling: "De raad moet alle relevante geluidsbronnen betrekken bij de vraag of er – alles bij elkaar genomen – nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat." (**ECLI:NL:RVS:2020:1953**). De gemeente

heeft naar mijn oordeel nagelaten om de cumulatie van alle relevante geluidsbronnen te onderzoeken voor onze leefomgeving. En deze ook te onderzoeken in samenhang met de andere ontwikkelingen in het RCD(-XL) gebied. Hierdoor kan er al geen sprake zijn van een deugdelijke integrale beoordeling van de milieugevolgen.

Akoestisch onderzoek is niet zorgvuldig

Het akoestisch onderzoek (AO) van Peutz onderzocht is op meerdere onderdelen niet zorgvuldig:

- Qua geluidsonderzoek wordt niet onderzocht wat de toename aan verkeer - bedoeld voor de extra detailhandel, hotels en horeca in het GH - doet voor het Hofplein en Schiekade. De afbeelding uit het AO houden de blauwe rijlijnen ineens 'op' bij Weena-oost, Hofplein en Schiekade, al zal het verkeer daar natuurlijk ook toenemen, met alle cumulatieve geluidsoverlast van dien. Verkeer vanuit het oosten en noorden voor het GHG rijden ook via de hoofdtoevoerwegen Schiekade en Hofplein, maar dit wordt verder genegeerd.
- Voor de rekenmethode wordt incorrect een fictieve 100 meter hoge absorberende schermen aan zuid- en noordzijde gerekend. Het fictieve scherm van 100 meter aan de noordzijde van de CS-kap - bij de huizen aan Proveniersplein/Stationssingel - is verder in tegenstrijd met de geldende Wm-vergunning en maakt de berekende geluidsoverlast-cijfers mooier dan ze werkelijk zijn.
NB: Mocht er in de berekening iets van reflectie van het GHG richting Provenierswijk zitten, dan wordt dit geluid ook 'fictief' tegen gehouden terwijl het geluid in werkelijkheid via de zigzag-panelen juist extra hard naar Provenierswijk galmt. Andersom zal ook gelden.
- In de berekeningen worden niet de VIP-punten 21 t/m 25 - juist de huizen op Stationssingel en Proveniersplein die recht tegenover het GHG gelokaliseerd zijn - meegenomen met het AO. Dit zorgt ook voor incorrecte uitslagen.

Ad 2 Toename Verkeer en verslechtering luchtkwaliteit (fijnstof en stikstof)

Qua verkeer hanteert de gemeente ook de salamitactiek. De gemeente vindt - omdat het het bestPlan GHG geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt - er geen luchtonderzoek uitgevoerd hoeft te worden.

Ook al wordt er geen toren of aanbouw toegevoegd, het bestPlan GHG zorgt wel voor toename aan meer activiteiten en daardoor aan meer verkeer door 3500m2 extra detailhandel, meer (nacht)horeca én 180 hotelkamers. En daarnaast heeft de gemeente ook nagelaten wat de feitelijke situatie is qua verkeer. Hoeveel verkeer genereert het GHG nu al?

Alle belangrijke toevoerwegen van en naar de stad gaan door Provenierswijk via Schiekade en via Statenweg-tunnel, dus het extra verkeer voor het GHG gaat ook via deze wegen. En wat doet dat in cumulatie met alle andere (hoog)bouwontwikkelingen in het RCD-XL-gebied die allemaal aan dezelfde wegen – Schiekade, Weena en Hofplein - liggen? En waarvoor tot nu toe geen enkel onderzoek heeft plaats gevonden? Zoals The Modernist aan het Stationsplein/Kruisplein waarvoor al een vergunning is afgegeven en maar niet in samenhang is onderzocht met het GHG en rest van het RCD-gebied.

Daarbij wil de gemeente Hofplein autoluw maken... Hoe gaat het (vracht)verkeer dan vanuit het oosten/noorden naar het GHG rijden? Waarschijnlijk allemaal via Provenierswijk, want vanaf de Schiekade is de Proveniersstraat, Proveniersplein en Stationssingel een lekkere snelle sluiproute. Dit alles is niet (cumulatief) onderzocht.

Het GHG zorgt samen met alle andere ontwikkelingen voor toename aan verkeer en daarmee voor toename aan slechte luchtkwaliteit. Op Schiekade en Statenweg zijn de normen al flink overschreden, zoals ook in het RCD, en wat betekent nog meer toename voor onze gezondheid? En daarbij vergeet de gemeente steeds dat ook het spoorverkeer ook bijdraagt aan een slechte luchtkwaliteit (CO₂, fijnstof én zware metalen) vanwege de zware dieseltreinen én de frictie van metalen onderdelen en dit te betrekken bij de cijfers.

Geen luchtkwaliteit-onderzoek doen is niet conform bepaalde in planMER RCD 2011

In het planMER RCD 2011 staat aangegeven dat een "verplichting" geldt voor vervolgbesluiten zoals bestemmingsplannen om te toetsen aan de grenswaarden uit de Wet Luchtkwaliteit. Het bestPlan GHG voldoet hier niet aan.

Huidige stand van zaken voor Provenierswijk?

Van recente nieuwsberichten blijkt Rotterdam qua gezonde leefomgeving steevast onder aan de lijst te hangen. Zo blijkt uit Kankeratlas.nl dat Rotterdam-Noord – waaronder Provenierswijk – **37%** boven verwachting aan longkanker gevallen heeft. Daarmee staat onze wijk in top 5 van Nederland. Ook omtrent andere kankers blijft onze woonomgeving hoog in de lijst te zijn qua gevallen boven verwachting. Gezondheidseffecten door blootstelling aan luchtverontreiniging dienen ook een belangrijke rol te spelen in de afweging. En voor luchtkwaliteit is dit meer dan simpelweg aangeven dan dat het "geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt".

Ad 3 Toename aan afvalwater op de singels (slechtere waterkwaliteit)

Het bestPlan GHG laat 180 hotelkamers, meer detailhandel en horeca toe. Wat doen deze toevoegingen voor de toename aan afvalwater? Met 180 hotelkamers zijn er ook 180 toiletten en douches/baden die allemaal dag/nacht gebruikt worden; gelijkend aan toename van afvalwater van 180 woningen.

De gemeente vindt dat deze uitbreiding van activiteiten in het bestPlan GHG geen invloed op de waterkwaliteit heeft. Dit wordt verder niet onderbouwd en/of bewezen.

Volgens de gemeente:

- Is er besloten om de waterbeheerders niet opnieuw om advies te vragen, omdat in het kader van het bestPlan RCD in december 2020 een wateradvies opgesteld.
- Wordt het rioolwater op een gemengd rioolsysteem afgevoerd dat in het rioldistrict Centrum ligt. Hierop voeren alle RCD-XL-hoogbouwontwikkelingen hun rioolwater af.
- In de straten rondom het GHG ligt een regenwaterstelsel, maar men weet niet of het dak van het GHG erop aangesloten is.
- Het rioolwater van het GHG – inclusief de extra uitbreidingen en 180 hotelkamers – heeft geen effect op de waterkwaliteit omdat er "geen oppervlaktewater in de omgeving" is.

De bovenstaande punten:

1. Bevestigen dat er geen deugdelijk onderzoek is gedaan. Daarnaast is de Watertoets van december 2020 op vele vlakken niet zorgvuldig en is er ook niet de cumulatie van de ontwikkelingen in het RCD-gebied en RCD-XL gebied onderzocht. Zo is bijvoorbeeld ook niet de ontwikkeling met The Modernist (met 2 torens van 125 en 70m), dat tegenover het GHG ligt, mede onderzocht.
2. Bevestigen dat de gemeente in deze nog meer salamitactiek hanteert

3. Toont hoe de gemeente speelt met woorden en daarmee de ernst en verplichting van onderzoek vermijdt. Al is er geen "oppervlaktewater in de omgeving", de waterkwaliteit van oppervlaktewater van Provenierswijk en het centrum wordt wél aangetast omdat het stedelijk watersysteem via een duiker verbonden is aan de Provenierssingel (en Westersingel). Dus de toename van alle afvalwater via de uitbreiding binnen het GHG zal met piekbuien het water op de Provenierssingel en Spoorsingel lozen. Zie ook printsceen hieronder. Dat dit een negatief impact heeft, maakt duidelijk uit de nieuwsberichten dat er dode vissen drijven in de singels vanwege de riooloverstorten.

4.4 Waterkwaliteit

In het gebied ligt geen oppervlaktewater. Wel kan de afvoer van regenwater en afvalwater via het gemengde stelsel de waterkwaliteit van de omringende singels beïnvloeden. Bij hevige regen is de capaciteit van het rioolstelsel onvoldoende om alles af te voeren naar de RWZI. Overstorten zullen dan in werking treden, zodat rioolwater verdund met neerslag op het oppervlaktewater wordt geloosd.

CONCLUSIE

Voor een duurzame verstedelijking hoort een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten worden nagestreefd. Na het lezen het ontwerpbestemmingsplan GHG en de bijbehorende onderzoeken is zeer veel aan te merken qua zorgvuldigheid en betrouwbaarheid. De mogelijke ontwikkelingen binnen het bestPlan GHG hebben duidelijk wél impact op het milieu die niet onderzocht zijn of onzorgvuldig. Dit alles kan niet ten grondslag liggen aan het besluit dat er geen mer-beoordelingsbesluit nodig is.

Al met al maakt duidelijk dat het ontwerpbestemmingsplan Groot Handelsgebouw en niet op de juiste basis is genomen en niet conform aan de beginselen van behoorlijk bestuur, waardoor er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening. Provenierswijk krijgt wel negatieve milieueffecten van het GHG in cumulatie met ook de andere beoogde hoogbouwplannen. Voor het gehele RCD-gebied en aangrenzende bouwplannen hoort een nieuwe PlanMER en Structuurvisie opgesteld te worden waarbij ook Provenierswijk zelf serieus in de onderzoeken wordt meegenomen en de wijk niet als sluitpost gebruikt wordt.

Aan: Gemeenteraadsleden van Rotterdam
t.a.v. de directeur van Stadsontwikkeling, BWT/bestemmingsplannen
Postbus 6575
3002 AN Rotterdam
Datum: 8 september 2023

Betreft: Pro forma zienswijze ontwerpbestemmingsplan 'Groot Handelsgebouw'
(NL.IMRO.0599.BP1140GHG-on01)

Geachte gemeenteraadsleden,

Hiermede stuur ik u een pro forma zienswijze namens Stichting Rotterdam Natuurlijk! t.a.v. het ontwerpbestemmingsplan Groothandelsgebouw zoals aangekondigd in het bericht van het Gemeenteblad met datum 28 juli 2023 (zie bijlage).

Stichting Rotterdam Natuurlijk! kan volgens artikel 1:2 Awb als belanghebbenden worden aangemerkt. Ons belang is rechtstreeks bij dit plan betrokken.

Wij zien met dit bestemmingsplan een wederechtelijke situatie ontstaan. Goede ruimtelijke ordening is niet geborgd. De Milieu Effect Rapportage, of beoordeling hiervan, dient in samenhang met de andere ontwikkelingen in het RCD-XL gebied plaats te vinden. Dat wordt door dit bestemmingsplan onmogelijk gemaakt. Dat u de impact laag inschat is hierbij niet relevant. Wij zien zo snel ook geen inspraakprocedures die draagvlak borgen voor dit besluit.

Tevens valt op dat dit bestemmingsplan uit het RCD bestemmingsplan (dat thans bij de RvS ligt) is "geknipt", nadat het gebouw van eigenaar is gewisseld. Hierdoor ontstaat een vermoeden dat het belang van de nieuwe eigenaar boven het algemeen belang is gesteld. Daarvoor is een afwegingskader noodzakelijk en een afweging met argumentatie. Deze kunnen wij niet terugvinden in dit bestemmingsplan.

Tenslotte zien wij dat de genoemde horeca (hotelkamers) in het bestemmingsplan mogelijk in strijd is met het [Horecagebiedsplan Centrum 2022-2024](#).

Ten einde nader onderzoek uit te kunnen voeren en advies in te kunnen winnen, verzoeken wij u vriendelijk om ons uitstel te verlenen voor het indienen van nadere specificatie van inhoudelijke gronden. Graag ontvangen wij een nieuwe termijn van u.

Hierbij geven wij aan om gehoord te willen worden.

Bij voorbaat dank.

Hoogachtend,

Voorzitter Stichting Rotterdam Natuurlijk!

www.rotterdamnatuurlijk.nl

Rotterdam

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
DOS-2023-0004706
PZH-2023-840177113

Uw kenmerk

Bijlagen

Aan de gemeenteraad van Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Onderwerp

Zienswijze ex artikel 3.8 Wro inzake ontwerpbestemmingsplan
OBP Groot Handelsgebouw Rotterdam

Geachte raad,

Inleiding

Ingevolge artikel 3.8, lid 1, onder b van de Wet ruimtelijke ordening (verder: Wro) ontvingen wij op 1 augustus 2023 bovengenoemde ontwerpbestemmingsplan.

Het provinciaal ruimtelijk beoordelingskader is vastgelegd in het Omgevingsbeleid, bestaande uit de Omgevingsvisie Zuid-Holland, de Programma(s) en de Omgevingsverordening Zuid-Holland (met name Afdeling 3.2, 6.2 en artikel 6.40), digitale vindplaats: www.zuidholland.nl/onderwerpen/omgevingsbeleid. In de visie, Programma(s) en de verordening zijn beleid respectievelijk regels opgenomen voor de borging en bescherming van provinciale ruimtelijke belangen.

In het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro is bij brief van 17 februari 2020 al aangegeven dat het voorontwerpbestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de betrokken provinciale ruimtelijke belangen en het college verzocht om het plan op deze onderdelen aan te passen. Wij hebben geconstateerd dat hieraan niet afdoende gevolg is gegeven. Daarom dienen wij tegen het ontwerpplan een zienswijze in.

Zienswijze

Onze zienswijze heeft betrekking op de onderdelen Detailhandel en Externe Veiligheid:

Detailhandel

Het ontwerp bestemmingsplan (OBP) Groot Handelsgebouw, beslaat alleen de locatie van het 'Groothandelsgebouw'. Deze locatie is onderdeel van het gebied dat in het kader van het wettelijk vooroverleg als 'Rotterdam Central District' is aangeboden bij de provincie. Zoals wij eerder in de vooroverlegreactie (PZH-2020-727570459) hebben aangegeven, liggen er op deze locatie geen branchebeperkingen.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9. Vanaf station
Den Haag CS is het tien
minuten lopen. De
parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

In het gebouw zitten nu 2 kleine detailhandelsvestigingen met een oppervlakte van respectievelijk 425 m2 en 260 m2. Daarnaast is er een omgevingsvergunning verleend voor een nieuwe detailhandelsvestiging van 2500 m2 in de kelder en deels op de begane grond. Naast de bestaande en vergunde detailhandel wordt in het plan aanvullend 3500 m2 extra nieuwe detailhandel mogelijk gemaakt. In totaal is dat meer dan 6000 m2 aan detailhandel op de locatie van het Groothandelsgebouw. Wat er verder in het gebied 'Rotterdam Central District' wordt toegevoegd is nog onbekend.

Bij een ontwikkeling waar meer dan 4000 m2 aan detailhandel wordt toegevoegd, dient advies gevraagd worden aan de adviescommissie detailhandel Zuid-Holland. Dat is bij dit project niet gedaan. Graag zouden wij willen verzoeken dit alsnog te doen.

Externe Veiligheid

Bij het voorontwerp bestemmingsplan (VOBP) 'Rotterdam Central District' was een toelichtend document gevoegd, waarin onder andere externe veiligheid was opgenomen. Bij dit OBP ontbreekt een dergelijk document. Hierdoor is het niet mogelijk om inzicht te krijgen of eerder advies omtrent het groepsrisico is overgenomen.

Gezien de eerdere reactie op het VOBP, is het aannemelijk dat er zorgen zijn over het groepsrisico. Mede omdat dit OBP onderdeel is van een groter geheel van ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij het provinciaal belang omtrent groepsrisico in het geding is. Daarom is het van belang dat er maximale inspanning wordt geleverd om het groepsrisico te beheersen.

Conclusie

Op basis van de aangeboden gegevens constateren wij dat het ontwerpbestemmingsplan op genoemde onderdelen niet in overeenstemming is met het provinciaal (ruimtelijk) beoordelingskader en daarom verzoeken wij u om het bestemmingsplan bij de vaststelling alsnog op deze punten aan te vullen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.